

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM II ETAP

Tytuł: Edukacja międzykulturowa w przestrzeni
polskiej szkoły

Autor: Bogumiła Lachowicz
dyrektor Zespołu Szkół w Coniewie

Zespół Szkół w Coniewie

Szkoła Podstawowa i Gimnazjum im. Władysława Reymonta

Zespół Szkół w Coniewie

- Szkoła usytuowana jest na południowym krańcu gminy Góra Kalwaria (powiat piaseczyński, województwo mazowieckie), istnieje od 1959 r.
- Szkoła wielokulturowa od 2004 r.
- Uczniowie - cudzoziemcy pochodzą z: Czeczenii, Inguszetii, Dagestanu, Gruzji, Kirgistanu, Ukrainy

Trudności, brak rozwiązań systemowych

- Brak znajomości języka polskiego przez uczniów
- Trudności z przypisywaniem uczniów do klas i oceną ich wiedzy
- Trudności z uzyskiwaniem wglądu w dokumenty uczniów (zapisy w księdze uczniów, świadectwa)
- Poszukiwanie i skreślanie uczniów, którzy opuścili ośrodek
- Utrudniony kontakt z rodzicami
- Zachowania agresywne i niebezpieczne

Trudności, brak rozwiązań systemowych

- Ruch uczniów
- Duża, hermetyczna grupa niezainteresowana integracją i nauką języka
- Niechęć uczniów polskich do cudzoziemców
- Niechęć rodziców uczniów polskich do cudzoziemców
- Ocenianie szkoły przez pryzmat wyników egzaminów zewnętrznych i drugoroczności uczniów – władze miejskie i oświatowe
- Opinia o szkole – „szkoła dla uchodźców, niski poziom”
- Brak wsparcia finansowego

Dobre praktyki w edukacji cudzoziemców

- Przydział uczniów do kilku szkół na terenie gminy
- Lista uczniów z podstawowymi informacjami z ośrodka dla uchodźców
- Przyjęcie ucznia – rozmowa kwalifikacyjna, przedstawienie i przyjęcie zasad zachowania
- Poradnik dla rodzica – jak posłać dziecko do szkoły
- Praca dyrektora w Lokalnym Zespole Współdziałania (policja, służba zdrowia, pracownicy ośrodka, dyrektorzy szkół)

Dobre praktyki w edukacji cudzoziemców

- Współpraca z ośrodkiem dla uchodźców
- Tłumaczenie dokumentów wysyłanych do rodziców cudzoziemców
np. upomnienie w sprawie regularnego posyłania dziecka do szkoły
- System nagradzania zachowania uczniów – punkty, kwalifikacja na wycieczki organizowane przez Urząd ds. Cudzoziemców
- Dzień Uchodźcy, festyny-integracja
- Wizyty uczniów w Ośrodku dla Uchodźców

Dobre praktyki...

- Projekty realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi
- Warsztaty dla uczniów
- Szkolenia nauczycieli z wielokulturowości
- Szkolenia dla rodziców
- Szkolenia dla nauczycieli dot. nauczania języka polskiego jako obcego
- Dodatkowe 4 godz. języka polskiego tygodniowo
- Pomoc w odrabianiu lekcji, opieka psychologa
- Zatrudnienie asystenta kulturowego od 2010

Dobre praktyki...

- Współpraca z wolontariuszami z Europy pracującymi na rzecz ośrodka dla uchodźców
- Udział w konkursach dotyczących wielokulturowości np. Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji IOM – 2 miejsce w konkursie ogólnopolskim "Tacy różni, a tacy podobni - cudzoziemcy w Polsce" za pracę plastyczną (plakat) "W orlich gniazdach wychowały nas matki" oraz udział w Festiwalu Skrzyżowanie Kultur (Warszawa)

Dobre praktyki...

Projekty dotyczące wielokulturowości

- **Uchodźcy i polska szkoła** - wykłady dla rodziców finansowane przez Samorząd Województwa Mazowieckiego – 2009, Stowarzyszenie Vox Humana
- **Uchodźcy w polskim społeczeństwie** - finansowany przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i budżet państwa – 2009, Stowarzyszenie Vox Humana
- **Uchodźca mój dobry sąsiad** - finansowany przez Islandię, Lichtenstein i Norwęgę, dofinansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Gospodarczego i budżet państwa – 2010, Stowarzyszenie Vox Humana

Dobre praktyki...

Projekty dotyczące wielokulturowości

- **Wielokulturowe Mazowsze** - dofinansowane ze środków Wojewody Mazowieckiego, zatrudnienie asystenta kulturowego – 2010, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej
- **Uchodźca mój kolega i sąsiad** - Aktywny udział dzieci uchodźców w społeczności lokalnej" finansowany przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i budżet państwa – 2010, Stowarzyszenie Vox Humana
- **Uchodźcy i sąsiad** - finansowany przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i budżet państwa – 2010, Stowarzyszenie Vox Humana

Dobre praktyki...

Projekty dotyczące wielokulturowości

- **Mazowsze równych szans** - zatrudnienie asystenta międzykulturowego, zajęcia z języka czeczeńskiego, tłumaczenie – 2011, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, 25 000 zł.
- **„Szkoła – początek integracji”** - projekt Stowarzyszenia Vox Humana współfinansowany przez Europejski Fundusz na Rzecz Uchodźców i Budżet Państwa – 2012- 2014, 377 000 zł
- **„Nauka języka – podstawa integracji”** - projekt Fundacji Obywatelska Perspektywa współfinansowany przez Europejski Fundusz na Rzecz Uchodźców i Budżet Państwa – 2012-2013, 138 000 zł.

Asystent kulturowy

- Rozmowy i wsparcie udzielane uczniom cudzoziemcom
- Prowadzenie zajęć z języka czeczeńskiego
- Pomoc nauczycielom w kontrolowaniu frekwencji uczniów uchodźców (kontakty telefoniczne z rodzicami w sprawie nieobecności)
- Rozmowy z nauczycielami o sytuacji rodzinnej uczniów
- Pomoc w poszukiwaniu uczniów

Asystent kulturowy

- Współdziałanie z pedagogiem szkolnym (monitorowanie sytuacji życiowej również uczniów mieszkających poza ośrodkiem dla uchodźców)
- Kontakty z rodzicami: telefoniczne i osobiste
- Udział w zebraniach z rodzicami (tłumaczenie, rozmowy o trudnościach dzieci)
- Udział w posiedzeniach rady pedagogicznej
- Zachęcanie uczniów do udziału w lekcjach j. polskiego i wf

НАПОМИНАНИЕ

по делу регулярного посылания ребёнка в школу

Ввиду того, что сын/дочь Пана/Пани, ученик/ученица класса, не ходит в школу, у него/неё много необоснованных отсутствий, он/она не исполняет школьного долга (закон о системе просвещения с 7 сентября 1991, единый текст: Вестник Законов с 2004, Номер 256, пункт 2572 с поздн. изм.)

призываем Вас к систематическому, регулярному посыланию ребёнка в школу.

Нарушение этого закона может стать причиной административной экзекуции и наказанием родителей денежным штрафом.

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ W SZKOLE

ПРАВИЛА ПОВЕДЕНИЯ В ШКОЛЕ

1. Do szkoły przychodzimy się uczyć, siedzimy w ławkach.
В школу приходим учиться, сидим за партами.
2. W czasie lekcji zachowujemy ciszę, wykonujemy zadania zlecone przez nauczyciela.
Во время урока ведём себя тихо, выполняем поручения учителя.

Dokumenty, zasady zachowania się w szkole

Festiwal Skrzyżowanie Kultur

Warsztaty międzykulturowe – „Szkoła początek integracji”

Warsztaty międzykulturowe – „Szkoła początek integracji”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Warsztaty międzykulturowe

Pomoc w odrabianiu lekcji

Warsztaty tworzenia biżuterii (Stowarzyszenie Vox Humana)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Dzień międzykulturowy

Szkolny Festyn Reymontowski (corocznie)

Szkolny Festyn Reymontowski (corocznie)

Dzień Dziecka u Prezydenta RP

Lekcje o Gruzji (Stow. Vox Humana) – kwiecień 2013

Lekcje o Gruzji (Stow. Vox Humana) – kwiecień 2013

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Gminny Festiwal Piosenki Angielskiej – nauka j. angielskiego, pokaz talentów

Festiwal Nauki i Sztuki w Coniewie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Festiwal Nauki i Sztuki w Coniewie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Festiwal Nauki i Sztuki w Coniewie

Projekty współfinansowane ze środków UE

Lekcje o islamie

Integracja w zespołach klasowych, uroczystości szkolne

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Udział w zajęciach plastycznych – prace są eksponowane w szkole

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Wizyta w Ośrodku dla Uchodźców - wspólne gry i zabawy

Wizyta w Ośrodku dla Uchodźców - wspólne gry i zabawy

Spektakl teatru cieni „Ze szczytów Baszłamu” (1.09.2014) - udział uczniów w projekcie „Lato w teatrze” zrealizowanym przez Stowarzyszenie Praktyków Kultury

Działania dotyczące wielokulturowości

(chronologicznie, ważniejsze)

- mar-2008 - warsztaty dla uczniów dotyczące wielokulturowości i zjawiska uchodźstwa (2 godz. w każdej klasie) uczniowie gimnazjum - Stowarzyszenie Interwencji Prawnej
- 2008-12-10 - "Uchodźcy w polskiej szkole - aspekty prawne, kwestie kulturowe pracy z uchodźcami,, - szkolenie rady pedagogicznej - Stowarzyszenie Interwencji Prawnej
- 2008-12-16 - "Muzułmanie i uchodźcy w polskim społeczeństwie,, szkolenie rady pedagogicznej, Stowarzyszenie Vox Humana
- 2009-05-12 - 2 spotkania z rodzicami. Tematyka: islam-podstawy religii, różnice obyczajowe, pola konfliktów, sytuacja prawna i edukacyjna dzieci uchodźców, Czeczenia - zarys historii najnowszej, Stowarzyszenie Vox Humana: projekt "Uchodźcy i polska szkoła - wykłady dla rodziców, finansowane przez Samorząd Województwa Mazowieckiego

Działania dotyczące wielokulturowości

- 2009-06-10 - Dzień Uchodźcy zorganizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Praktyków Kultury
- 2009-10-08 do 2009-10-09 - „Cudzoziemcy w polskim systemie oświaty” - szkolenie rady pedagogicznej - MSCDN Warszawa - Mazowieckie Samorządowe Centrum Szkolenia Nauczycieli
- 2009-10-08 do 2009-10-09 10 lekcji na temat islamu dla uczniów klas I-III SP -Stowarzyszenie Vox Humana: projekt "Uchodźcy w polskim społeczeństwie" finansowany przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i budżet państwa

Działania dotyczące wielokulturowości

- 2010-01-27 - 8 lekcji na temat islamu - uczniowie SP: kl. I-IV - 40 osób - Stowarzyszenie Vox Humana: projekt "Uchodźca mój dobry sąsiad - finansowany przez Islandię, Lichtenstein i Norwegię, dofinansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Gospodarczego i budżet państwa
- 2010-03-04 do 2010-06-18 - warsztaty integracyjne "Bezpieczny dialog" - w ramach zajęć świetlicowych - prowadzone przez psychologów - uczniowie SP - Polacy i Czecheni-12 osób, Stowarzyszenie Vox Humana: projekt "Uchodźca mój kolega i sąsiad - Aktywny udział dzieci uchodźców w społeczności lokalnej" finansowany przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i budżet państwa

Działania dotyczące wielokulturowości

- 2010-03-24 do 2010-03-26 - Uchodźcy z kultur kaukaskich w polskiej szkole - warsztaty dla nauczycieli, Stowarzyszenie Vox Humana: projekt "Uchodźca mój kolega i sąsiad - Aktywny udział dzieci uchodźców w społeczności lokalnej" finansowany przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i budżet państwa
- 2010-09-01 do 2010-12-30 - Zatrudnienie asystenta kulturowego. Zadania - wsparcie procesu integracji uczniów i rodziców czeczeńskich ze społecznością szkolną, prowadzenie zajęć z języka czeczeńskiego, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej w ramach projektu Wielokulturowe Mazowsze, dofinansowane ze środków Wojewody Mazowieckiego

Działania dotyczące wielokulturowości

- 2010-10-28 - wykłady dla rodziców polskich uczniów: islam, zarys kultury Czeczenii, problemy kulturowe i edukacyjne z dziećmi uchodźców , Stowarzyszenie Vox Humana: projekt "Uchodźcy i sąsiad - Aktywny udział dzieci uchodźców w społeczności lokalnej" finansowany przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i budżet państwa
- 2010-11-09 - Szkolenie „Jak uczyć dzieci uchodźców języka polskiego, praca z dzieckiem cudzoziemskim” - nauczyciele języka polskiego, Stowarzyszenie Vox Humana: projekt "Uchodźca mój dobry sąsiad - finansowany przez Islandię, Lichtenstein i Norwęgę, dofinansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Gospodarczego i budżet państwa

Działania dotyczące wielokulturowości

- gru-2010 - nagranie filmu "Aslan i jego uczniowie" w ZS w Coniewie. Film został umieszczony na stronie <http://www.ffr.org.pl/>, Forum na rzecz Różnorodności Społecznej
- 2010-12-10 - Seminarium "Dzieci cudzoziemskie w Polsce - modele i rozwiązania szkoły wielokulturowej" - wystąpienie dyrektora w panelu wykładowym - informacja o pracy szkoły i asystenta międzykulturowego - Forum na rzecz Różnorodności Społecznej
- 2011-03-25 - Konferencja dla dyrektorów warszawskich szkół podstawowych i gimnazjów "Edukacja cudzoziemców w warszawskich szkołach" - wystąpienie dyrektora w panelu dyskusyjnym, Biuro Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy oraz Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych

Działania dotyczące wielokulturowości

- 2011-09-01 do 2011-12-31 - Zatrudnienie asystenta kulturowego. Zadania - wsparcie procesu integracji uczniów i rodziców czeczeńskich ze społecznością szkolną, prowadzenie zajęć z języka czeczeńskiego, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej w ramach projektu „Mazowsze równych szans”, finansowane ze środków Wojewody Mazowieckiego
- 2011-10-28 - Kontrola Rzecznika Praw Obywatelskich „Ocena stopnia realizacji prawa małoletnich cudzoziemców do nauki w Zespole Szkół w Coniewie” , Referenci prawni biura rzecznika
- Sty-2012 - Dzień Międzykulturowy

Działania...

- 2012-02-02 do 2014-06-29 - Projekt **„Szkoła - początek integracji”** - Projekt Stowarzyszenia Vox Humana współfinansowany przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i budżet państwa
 - warsztaty międzykulturowe dla uczniów – 2,5 godz. tyg.
 - szkolenia dla nauczycieli „Nauczyciel w klasie wielokulturowej”
28-03-12
 - szkolenia dla rodziców „Szkoła wielokulturowa”
 - dyżur psychologa – 3 godz. tyg.
- 2012-02-02 do 2013-02-01 - Projekt **„Nauka początek -integracji”** - Fundacji Obywatelska Perspektywa współfinansowany przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i budżet państwa
 - lekcje języka polskiego jako obcego – 4 godz. tyg
 - zajęcia wyrównawcze (pomoc w odrabianiu lekcji – 3-5 godz. tyg.)

Działania...

- 2012-02-02 do 2013-02-01 - Projekt „**Nauka początek - integracji**” - Fundacji Obywatelska Perspektywa współfinansowany przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i budżet państwa
 - lekcje języka polskiego jako obcego – 4 godz. tyg
 - zajęcia wyrównawcze (pomoc w odrabianiu lekcji – 3-5 godz. tyg.)
- 2012-10-12 do 2012-11-30 - Szkolenia – „Model wychowania w rodzinie czeczeńskiej” – Aslan Dekaev - Stowarzyszenie Vox Humana
- 2012-11-14 - Konferencja regionalna „Rząd równych szans – administracja przeciw dyskryminacji (org. Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania), Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania (Agnieszka Kozłowska Rajewicz)

Działania dotyczące wielokulturowości

- 2013-02-15 - Dostęp dzieci cudzoziemców do edukacji w Polsce” – seminarium eksperckie, Rzecznik Praw Obywatelskich
- 2014-06-9-10 – Seminarium ORE „Różnorodność wśród nas – rozwój kompetencji międzykulturowych uczniów w polskim systemie oświaty” – udział dyrektora jako eksperta ds. edukacji międzykulturowej (zespół ma zdefiniować kluczowe pojęcia i obszary edukacji międzykulturowej dla polskiej szkoły na podstawie publikacji Rady Europy „Kompetencje międzykulturowe”
- 2014-11-25 – szkolenie dla nauczycieli w ramach projektu Fundacji Obywatelska Perspektywa „Między nami sąsiadami- działania na rzecz integracji imigrantów”

Wnioski – pomoc dla szkoły wielokulturowej

- Należałoby rozważyć wprowadzenie okresu wstępnego w szkole dla cudzoziemców (intensywna nauka języka polskiego)
- Wprowadzić możliwość zwolnienia z egzaminów zewnętrznych uczniów bez wystarczającej znajomości języka na wniosek dyrektora szkoły lub zmienić formę egzaminów dla cudzoziemców
- Obligatoryjne zatrudnienie pomocy nauczyciela – asystenta kulturowego, wspomagającego pracę na każdej lekcji

Dziękuję za uwagę.